

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สำหรับนักลงทุนที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลจากงบการเงินเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของงบการเงิน คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจลงทุนทางธุรกิจ

ในการนำข้อมูลจากงบการเงินมาใช้ในการตัดสินใจนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์งบการเงินและในปัจจุบันก็มีเครื่องมือในการวัดมูลค่าของข้อมูลในงบการเงินมากมาย แต่ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่างบการเงินนั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากบางครั้งฝ่ายบริหารอาจจะนำวิธีการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีมาใช้ เพื่อให้งบการเงินของกิจการออกมาในระดับตัวเลขที่ต้องการ เทคนิคหนึ่งที่ยิมนำมาใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ก็คือ การวิเคราะห์คุณภาพกำไร (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) เนื่องจากการวิเคราะห์คุณภาพกำไรมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ตลอดจนประเมินความเสี่ยงของหลักทรัพย์และค้นหาสัญญาณเตือนภัยของตัวเลขทางบัญชีที่กิจการจัดทำขึ้น อีกทั้งในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรนั้น ผู้วิเคราะห์ไม่ควรพิจารณาเฉพาะตัวเลขในงบกำไรขาดทุนเท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างทางการเงิน สภาพคล่องทางการเงิน ความพร้อมของแหล่งเงินทุน ตลอดจนโครงสร้างค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน

การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น มีบริษัทกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะดำรงสถานะภาพการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นั่นก็คือ บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน การนำข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทเหล่านี้มาใช้จึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์เกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547: ออนไลน์) ได้กำหนดไว้ว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีมีขาดทุนสะสมเกินทุน (มีค่าต่ำกว่าศูนย์) หรือมีส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่ามากกว่าศูนย์ แต่ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ไม่แสดงความเห็นหรือแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง หากมีการปรับปรุงงบการเงินตามความเห็นของผู้สอบบัญชีแล้ว ทำให้อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นมีขาดทุนสะสมเกินทุน (มีค่าต่ำกว่าศูนย์) ถือว่าเป็นบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ (หรือเป็นบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน) สามารถแบ่งได้เป็น

(1) บริษัทที่มีส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมากกว่าศูนย์ มีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานในธุรกิจหลักและปรับโครงสร้างหนี้ได้มากกว่าร้อยละ 75 แล้ว โดยในกลุ่มนี้ยังแบ่งออกเป็น

(1.1) บริษัทที่ยังคงให้มีการเปิดซื้อขายหลักทรัพย์ต่อไป และ

(1.2) บริษัทที่ห้ามการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท

(2) บริษัทที่ยังเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนน้อยกว่า 2 ปี และ

(3) บริษัทที่ถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขปัญหาการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group)

บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานนั้น หากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ได้ ก็จะถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ออกจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นทั้งรายย่อยและรายใหญ่ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณภาพกำไรและเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจนำวิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้ประกอบด้วย การศึกษาคุณภาพกำไรจากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน จากรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในรายงานประจำปี พ.ศ. 2547 – 2549

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน ตามประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2549 เรื่อง มีมติให้ปิดหมวดบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน (REHABCO) มีจำนวน 34 บริษัท ดังนี้

1. ให้หลักทรัพย์อยู่ในหมวดปกติและขึ้นเครื่องหมาย NC (Non-Compliance) เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นหลักทรัพย์ที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน พร้อมทั้งขึ้นเครื่องหมาย SP (Suspension) เพื่อสั่งห้ามการซื้อขายหลักทรัพย์จนกว่าจะสามารถแก้ไขให้ พันเหตุแห่งการเพิกถอนได้ โดยให้เวลาฟื้นฟูกิจการเป็นเวลา 2 ปี นับจาก วันประกาศเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน		
1.1) ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไป	2	บริษัท
1.2) ยังคงขึ้นเครื่องหมาย SP ห้ามการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท	8	บริษัท
2. หากไม่สามารถแก้ไขให้พันเหตุเพิกถอนได้ภายในกำหนดให้ถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group)	7	บริษัท
3. ถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group)	17	บริษัท
รวม	34	บริษัท
(ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547: ออนไลน์)		

โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 4 บริษัท จำแนกเป็น

1. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไป จำนวน 2 บริษัท และ
2. บริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) จำนวน 2 บริษัท

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling: SRS) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพกำไรของบริษัทที่ยังคงเปิดให้ซื้อขายหลักทรัพย์และบริษัทที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด เนื่องจากเป็นบริษัทในกลุ่มฟื้นฟูการดำเนินงานเช่นเดียวกัน แต่บางบริษัทสามารถเปิดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ต่อไปได้ ในขณะที่บางบริษัทไม่สามารถเปิดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ (ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขาย) ซึ่งคุณภาพกำไรอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนว่าทำไมหลักทรัพย์ของบริษัทจึงสามารถเปิดให้มีการซื้อขายต่อไปได้และทำไมหลักทรัพย์ของบริษัทจึงไม่สามารถเปิดให้มีการซื้อขายต่อไปได้ (ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขาย)

วิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาข้อมูลแบบทฤษฎี จากรายงานของผู้สอบบัญชีงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงินในรายงานประจำปี พ.ศ. 2547 - 2549 โดยนำข้อมูลจากรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินมาวิเคราะห์คุณภาพกำไร โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร การค้นคว้าอิสระ งานวิจัย บทความ ข่าวและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนและต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้บริษัทเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาฐานะการเงินและผลการดำเนินงานให้ลุล่วงโดยเร็วและให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอให้แก่ผู้ถือหุ้นเพื่อใช้ประกอบการติดตามความคืบหน้าในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท โดยการกำหนดกรอบระยะเวลาและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพิกถอนหลักทรัพย์ (Delisting) หากพบว่าบริษัทจดทะเบียนไม่สามารถฟื้นฟูกิจการได้ภายในเวลาที่กำหนด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547: ออนไลน์)

คุณภาพกำไร หมายถึง กำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้และเป็นกำไรที่มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรหรือระดับความระมัดระวังที่อยู่เบื้องหลังการจัดทำตัวเลขกำไรของบริษัท (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำวิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนหรือวิเคราะห์คุณภาพกำไรในแต่ละกิจการ